

גמל שפן, ארנבת וחזיר

בפרשתנו התורה מתארת את סימני בעלי החיים הטהורים. כל בעל חיים שאין לו את סימני הטהרה המצוינים הם אינם טהורים. אולם, בכל זאת התורה טורחת לבאר ארבעה בעלי חיים שהם טמאים למרות שיש להם סימן טהרה אחד. פסוקים אלו לכאורה מיותרים לחלוטין, כיון שאנחנו מבינים שהם טמאים בשל היעדרות שאר סימני הטהרה. א"כ מדוע התורה טורחת לכתוב אותם?

המפרשים מציעים מספר ביאורים לתשובה לשאלה זו. הרמב"ן והחזקוני מפרשים כי נותן התורה, הוא בורא העולם, מעיד לפני אלפי שנים שאין בכל העולם כולו בעלי חיים עם סימן טהרה אחד חוץ מאלו. מכאן תשובה למינים שהוא יוצר העולם – העולם ייחקר עוד ועוד במשך אלפי שנים אך לעולם לא ימצאו בעלי חיים עם סימן טהרה אחד חוץ מארבעת אלו.

כותב האברבנאל כי מטרת איסור אכילת בע"ח טמאים היא משום שהתורה רוצה שנשמת היהודי תהיה רוחנית וטהורה, ואילו אכילת בע"ח טמאים סותמת את הערוצים הרוחניים שיש לאדם ומטמאת אותו. בעלי חיים אלו (כלי יקר) הם 'צבועים' הם מראים את עצמם כטהורים אך למעשה הם טמאים. ה'כלי יקר' מוסיף כי בדומה לחיות אלו, אשר עושות עצמן "טהורות", קיימים אף בני אדם צבועים שכאלו. אדם צבוע הוא מסוכן יותר מאדם רשע. מאדם רשע אנחנו יודעים כי עלינו להתרחק אך מן הצבוע זה מורכב וקשה יותר כיון שלו יכולות תעתוע ומרמה. הכלי יקר משווה את ארבעת המלכיות, בבל, מדי יוון ואדום לארבעת בעלי החיים הללו. הצביעות שלהם מתבטאת בכך שהם מקרבים את עמ"י אליהם כדוגמת מרדכי היושב בשער המלך, אך בפועל כל ניסיון קרבה שכזה הוא לצורך עצמם. בשעת הצורך הם לא יהססו לטבוח ולהתאכזר כלפיי עם ישראל (דוגמאות רבות נמצאות לאורך שנות ההיסטוריה שלנו).

בהמשך לדרך זו כותב ה'שם משמאל' (דברים, תרע"ה) שיש שני סוגי יצר הרע באדם: הסוג הראשון הוא גלוי – האדם יודע שמולו ניצב חטא והוא מחליט האם לעבור עליו או לא. הסוג השני הוא יצר הרע החבוי בליבו של האדם – האדם לא מרגיש כי זהו יצר הרע, ובפועל יצר הרע הזה אינו מחטיא את האדם מייד אלא אט אט מצנן את אש הקודש בעבודת ה', מרחיק אותו מההתלהבות והשמחה במצוות, ואז במשך הזמן כאשר האדם נמצא בעמדה נפשית צוננת כלפיי עבודת ה', קל יותר ליצר הרע להחטיאו.

יצר הרע "הצבוע" הזה הוא יצר הרע הקשה ביותר, כיון שהאדם אינו מרגיש שהוא חוטא אלא הוא כביכול רק פחות מתרגש מעבודת ה' ומקיום תורה ומצוות כבעבר. וכאן עיקר ההתמודדות עם יצר הרע הזה, כיון שעלינו להיות יותר מדויקים אל מול עצמנו וכן כלפיי שמיא ולנסות תדיר לחשוף את הצביעות שלו ולהבין שבעצם כל התרחקות והתקררות בעבודת ה' מגיעה מתוך אותו יצר הרע המתעתע בנו.

שנזכה לכוון ליבנו בכל רגע ורגע כלפיי שמיא וכן לחשוף את הצביעות והשקר מתוך אותו היצר הרע הנמצא בנו כדמות גמל, שפן ארנבת וחזיר. שנזכה לדחות את האש הזרה מקרבנו ולקיים את אש התמיד בתוכנו – על הלהבה והתשוקה שבעבודת ה'.

שבת שלום!

דוד נהרי, בית המדרש הקהילתי

העולם החיצוני כהשתקפות של העולם הפנימי

המהפכה המדעית שהתרחשה בתחילה המאה ה-20 המתבטאת בגילוי של תורת הקוונטים ותורת היחסות שינתה ללא היכר את פני החברה ואת תפישתנו אודות העולם הסובב. עד אז, לאורך 400 שנה, המדענים אימצו את הגישה המטריאליסטית הגורסת שכל ה"יש" הקיים ביקום הוא חומר, למרות ההתנסויות היום יומיות שחווים בני האדם סותרות את הגישה המטריאליסטית. עם גילוי תורת היחסות ובעיקר עם גילוי תורת הקוונטים המדע צועד לקראת פרדיגמה חדשה המכילה גם את התודעה (הנפש) כחלק מנושא החקירה. מטרת המאמר היא לנסות לראות את יחסי הגומלין בין עולמו "הפנימי" של האדם (התודעה) לעולם "החיצוני" (עולם החומר), להציע מודל ל"מבנה" העולם הפנימי ולאור המודל לבחון את הגבולות של: "הבחירה החופשית".

מציאות אובייקטיבית (חיצונית) לפי התאוריה הקוואנטית

מבחינה קונצפטואלית, תורת הקוואנטים היא "מוזרה", משום שהיא מנוגדת לאינטואיציה ולשכל הישר שלנו.

במאמר זה אתייחס למוזרות אחת מתוך רבות והיא תפיסת המציאות האובייקטיבית או עולם החיצוני. קיימים פירושים רבים לתורת הקוואנטים. רוב הפיזיקאים מקבלים את "פירוש קופנהגן" של נילס בוהר. לפי אותו פירוש לא ניתן להוכיח שקיימת מציאות אובייקטיבית-עולם חיצוני. על מנת להבין את הטענה, נתאר לנו אלקטרון אחד ושתי קופסאות. נניח שידוע שהאלקטרון אינו נמצא בשום מקום מחוץ לקופסאות. לפי השכל הישר והפיזיקה הקלאסית יש רק שתי ברירות. או שהאלקטרון בקופסא הראשונה או שהוא בקופסא השנייה. אבל לפי תורת הקוואנטים קיימים מצבים נוספים, למשל האלקטרון "נמצא" בו זמנית בשתי קופסאות לפני שצפינו באלקטרון וערכנו מדידה. לאחר המדידה ברור שהאלקטרון יהיה רק או בקופסא ראשונה או בשנייה. לפני המדידה, בביכול, האלקטרון היה בכל המצבים האפשריים ואף מנוגדים. במילים אחרות, הוא לא היה במציאות ממשית אובייקטיבית. רק אחרי המדידה יצרנו מציאות בה נמצא האלקטרון. השאלה היא, כיצד נוצרת המציאות הפיזיקלית של האובייקט, ועל כך נכתבו פירושים רבים. רבים מהפיזיקאים טוענים שהגורם להפיכתו של האובייקט למציאות ממשית הוא הצופה בעל תודעה ובחירה חופשית.

המציאות החיצונית היחסית לפי תורת היחסות

כל המציאות הפיזיקאלית (העולם החיצוני) תלוי במערכת הייחוס של הצופה. (מערכת הייחוס היא מערכת שבה מבוצעות המדידות). לפי תורת היחסות הזמן והמרחב הם יחסיים. למשל הטענה ההיגיונית לפי השכל הישר "העבודה הסתיימה כעבור חמש שעות" היא אמיתית ואובייקטיבית. לפי תורת היחסות היא חסרת משמעות. את הטענה היחידה שיש לה משמעות ניתן לנסח כך: "כאשר נוכחתי ביחד עם כולם באותה מערכת הייחוס השעון שלי הראה שעברו חמש שעות בין תחילת עבודה לסיומה. את התלות בין המציאות והצופה אדגים בדוגמא פשוטה: נתאר ספינה שטה במהירות קבועה. אדם הנמצא על גבי הספינה זורק כדור כלפי מעלה, חברו הנמצא אף הוא על הספינה, יראה את הכדור נופל אנכית כלפי מטה, לעומת זאת אדם הצופה מהחוף, יראה את הכדור נע בתנועה קשתית. מדוגמא פשוטה זאת למדים אנו, שאת אותו האירוע (זריקת הכדור), יראו שני הצופים בצורה שונה, כאשר ההבדל היחיד ביניהם הוא מערכת הייחוס. את מסקנות תורת היחסות הנוגדות את השכל הישר אפשר לראות בהתנהגות אור במערכות יחוס שונות. נתבונן בחלקיק אור המכונה פוטון. מהירות התקדמות של הפוטון היא מהירות האור. לפי תורת היחסות של איינשטיין, מהירות האור היא הגדולה ביותר שגוף כלשהוא יכול להגיע אליה. גוף הנע במהירות האור, לפי תורת יחסות פרטית, יתקיים מחוץ למרחב וזמן, בעולם שבו לא קיים העיקרון של סיבתיות causality. נתאר לנו ייצור תבוני הנמצא על גבי הפוטון (במערכת יחוס של הפוטון הנקראת גם מערכת עצמית). אותו היצור יתקיים בעולם מחוץ לזמן ומקום, זאת אומרת במערכת הייחוס של הפוטון הייצור יהיה ללא שינוי. צופה המתבונן מבחוץ, יראה את היצור משתנה ללא הרף עם הזמן..

מודל המסביר את טיב עולמו הפנימי של האדם

ניתן להציע תמונת עולם פנימי שבו נעדר המרחב ושטף הזמן. נגדיר את שטף הזמן כמעבר מן העבר אל העתיד כאשר ההווה הוא הקו המבדיל בין השניים. ניתן להציע תמונת עולם פנימי שבו נעדר המרחב ושטף הזמן. נגדיר את שטף הזמן כמעבר מן העבר אל העתיד כאשר ההווה הוא הקו המבדיל בין השניים. בעולם הפנימי הקו המבדיל אינו קיים באמת, אלא נמצא בשכלו (או תודעתו) של האדם ואינו נמצא בגדר של זמן. זאת אומרת העתיד קיים באותה המידה כהווה וכעבר, לכן קיים רק ההווה הנצחי הלא משתנה. בעולם הסטטי כל המאורעות קיימים באופן סטטי – אין התהוות, התפתחות והשתלשלות בזמן.. אבל קיים מספר אין סופי של מסלולים המגדירים את רמת התודעה של בני האדם. כל מסלול מגדיר את עולמו הפנימי של האדם וממילא את הוויית מציאות. והמעבר ממסלול אחד למשנהו הוא זה שקובע את ההתפתחות הרוחנית של האדם לקראת יעדו הסופי.

הכול צפוי והרשות נתונה לאור המודל של העולם הפנימי.

לאור האמור לעיל ניתן לראות את האמרה "הכול צפוי והרשות נתונה" במבט אחר. הכול צפוי הכוונה שכבר קיימים מסלולי חיים (קווי עולם לפי הגדרה לעיל) במרחב קבוע נטול שטף הזמן שבהם האדם יכול ללכת. כל מסלול החיים ידוע מראש (דטרמיניסטי) וצפוי לאן הוא מוביל. זאת גם הכוונה באמרה – "דרך שאדם הולך מוליכים אותו" – דרך שאדם הולך קיימת וקבועה מבחינת הכול צפוי, אבל בכל רגע ורגע קיימת בחירה חופשית – מבחינת הרשות נתונה – ואדם יכול לבחור את המסלול ולעבור ממסלול למסלול בכל רגע נתון. מעבר ממסלול למסלול נעשה על ידי בחירה חופשית ומקבילה לשינוי התודעה, וממילא גם לשינוי הוויית המציאות. המעבר ממסלול למסלול עובר דרך נפילה מבחינת שבע פעמים יפול צדיק וקם.

מסקנות

אפילו אם לא מקבלים את אחד הפירושים לתיאורית הקוואנטים ואת הכתוב בזוהר שהעולם החיצוני עלמא דשיקרא הוא, מוכרחים להודות, מהאמור לעיל, שהעולם הפנימי, לכל הפחות, קובע את ההתייחסות שלנו לעולם החיצוני. גם תורת היחסות תומכת בטענה הזאת. כפי שראינו, הרי שלפי תורת היחסות הכול תלוי במערכת הייחוס, כאשר הכוונה היא למערכת ייחוס פיזיקלית. באנלוגיה, אפשר לדבר על מערכת ייחוס פנימית התלויה בתודעה של האדם. המילים השגורות בעם "טראכט גוט ויל זיין גוט", מאידך – תחשוב טוב יהיה טוב, מקבלת משנה תוקף. התפתחות התודעה, הנפש, מתקבלת מהעבודה הרוחנית של בני האדם, כאשר הכלים לאותה התפתחות הם תורה ומצוות. את ההגדרה מהי ההתפתחות ואיך היא קשורה לתכלית בקיום של הפרט והכלל, על כך במאמר אחר.

שבת שלום, שמריהו קידר

חוג מטיילי שוהם - בחזרה לאדי קלט

עין מבוע

ביום שישי ה-1.4.2022 נצא לטיול באחד הנחלים היפים בארץ, בין פלגי מים ופריחה מדברית. נצא מהיישוב אלון ונרד אל ערוץ נחל פרת (ואדי קלט). נלך מערבה לאורך הנחל הזורם ונסיים בעין מבוע. משך הטיול: כ-6 ק"מ.

דרגת קושי: בינוני

נפגשים בכניסה ליישוב אלון בשעה 08:30, ליוצאים משהם נפגשים ליד ב"נ מכבים בשעה 07:25.

מדריך: אהרלה מייטלס

לפרטים נוספים:

בני קש - 050-7383702

מייל - benik@il.ibm.com

סניף יד שרה בשוהם עבר למשכן החדש

רחבת כלנית 2, שכונת טללים, שוהם

מוזמנים לקבל שירות בסניף בנושאים:

- השאלת ציוד - שיקום ואשפוז ביתי, ציוד נשימתי, לילדת ולתינוק, לשיפור נישות ועוד
- השאלת לחצן מצוקה וחיישן נפילה
- תיעוד סיפורי חיים

שעות פתיחה:

בוקר: א', ב', ד', ו' - 09:00-11:00 | ערב: א-ה' - 19:00-20:30

טלפון: 03-973-3404

☎ 6444*

לוח שיעורים שבועי:

שיעור בנושא -

“הגדה של פסח בשילוב הלכה למעשה”

השיעור יתקיים בעז"ה בשבת בין מנחה לערבית בבית כנסת דורות אברהם, ע"י הרב עסיס.

שיעור לנשים

השיעור יתקיים בעז"ה בשבת בשעה 17:15 בעזרת נשים בבית הכנסת המכבים, ע"י הרב סתיו.

סדרת שיעורים בנושא - מגילת אסתר

יום ראשון כ"ד אדר ב', 27/3/22 20:30-21:15
מלמד: הרב מרדכי עסיס

יסודות מסכת יבמות -

יבום וחליצה בחייבי לאוין

יום רביעי כ"ז אדר ב', 30/3/22 21:30-22:15
מלמד: הרב שלמה ליפשיץ, ישיבת הר-עציון.

סדרת השיעורים לעילוי נשמת אליקים בן יוסף מונזון ז"ל ולעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה.

קהילת שוהם משתתפת

בצורה של ורד טבח

ומשפחתה עם פטירת אביה

שבתאי פינץ ע"ה

מן השמים תנוחמו

קהילת שוהם משתתפת

בצערן של גדי אלבז

ומשפחתו עם פטירת אביו

ניסים אלבז ע"ה

מן השמים תנוחמו

חניכים והורים יקרים ה' עמכם!

זמני השבת – שבת ונהפוכו!!

ערב שבת:

פעולת חב"ב - 22:30

וביום השבת:

מפקד חב"ב - 17:15

מפקד חב"א - 17:30

מחכים לכם!

סגל תשפ"ב ועדי הקומונרית

תנועת עוז מזמינה ילדים בכיתות א'-ג'

מפקד בשעה 17:30 בבית ספר אבני- החושן

תחנות איסוף:

הבית הסגול – 17:15

גן התמנון – 17:15

גינת הספורט שברחוב קשת – 17:15

גן השחם – 17:20

מחכים לראות אתכם!

המדריכים והקומונריות

מזל טוב!

לתמי ואשר גנחובסקי
לאירוסי הבת
נעמה עם אהרן

לשלומית וגדי אלבז
לנישואי הבת
יעל עם "ל גל"

לתמי ואביעזר גרואר
לאירוסי הבת
יערה עם רועי

למאיר ומרים וינרב
לאירוסי הבת
יהל עם מטר

לחניתה ועמי גזית
לאירוסי הבת
אוריה עם אלעד

גשוהם

מי שבמהלך השבת זקוק לגוי של שבת בסביבות מרכז ספרא,
ניתן להסתייע דרך יוסי מונזון, רח' הזוהר 14, דירה 5.

במוצ"ש יותר ממומלץ להעניק לרוז המטפלת הזרה של אימי,
20 ש"ח או יותר, על היענות וטרחתה.

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמתה של שיר מונזון ע"ה, בת קהילת שוהם.

חידון עפ"י הא' – ב' לפרשת שמיני

נכתב ע"י דיוה מונסונגו

פ. עוף האסור באכילה. כשם
אחד מנשיאי המדינה.

צ. שרץ טמא.

ק. סימן טהרה בדגים.

ר. מהעופות האסורים
באכילה.

ש. בית ישראל בכו אותה.

ת. עגל ואיל צריכים להיות...

ט. שתי מילים מנוגדות
המופיעות בפרשה.

י. משקה שנאסר על אהרון
ובניו.

כ. כלי לחימום ולבישול מזון.

ל. שרץ טמא.

מ. הלחם של פסח.

נ. מקורות מים.

ס. איבר שבאמצעותו הדג
שוחה.

ע. ד"ד אהרון.

א מבני עוזיאל.

ב. אותו שרפו באש מחוץ
למחנה.

ג. חיה אסורה באכילה.

ד. ציפורים האסורות באכילה.

ה. השלימו: "וַיְהִי בַיּוֹם
....."

ו. תגובת אהרון על מות בניו.

ז. נטמן באדמה.

ח. פרשה מחומש במדבר
מסתתרת.